

Blok tematyczny: W gronie rodzinnym.

Temat: O tych, którzy odeszli ...Pamiętamy o zmarłych.

Cele: zapoznać z tradycjami dotyczącymi Święta Zmarłych, uczyć szacunku dla zmarłych, bogacić słownictwo, wdrażać do czytania wierszy, wykonać znicze, zapalić znicze na cmentarzu, utrvalać pisownię wyrazów z „rz”.

Pomoce:

nauczyciel – zdjęcia z cmentarza w Dniu Zmarłych, grób z wyraźnie widoczną tablicą i napisem nagrobnym; papier śniadaniowy, kolorowe kartki papieru dekoracyjnego;

wiersze - Joanna Kulmowa „W zaduszki”, Danuta Gellnerowa „Dla tych, którzy odeszli”, Czesław Janczarski „Kamienna płyta”, Danuta Wawiłow „Znicze” [fragm.], Władysław Broniewski „Zaduszki” – po kilka egzemplarzy każdego wiersza;

uczeń: słoiczek po np. konfiturach, wycinki z gazet przedstawiające białe kwiaty, klej, świeczki,

nauczyciel – zdjęcia z cmentarza w Dniu Zmarłych, grób z wyraźnie widoczną tablicą i napisem,

Zapis w dzienniku:

Przebieg lekcji

1. Zapoznanie uczniów z tradycjami Święta Zmarłych. N. Zbliża się Dzień Wszystkich Świętych, a następnie Zaduszki. Dni pamięci o tych, którzy już odeszli, których już nie ma wśród nas.

Polska tradycja nakazuje odwiedzanie w te dni grobów swoich bliskich, zapalenie zniczy, złożenie wieńców i kwiatów. Odwiedzając miejsca wiecznego spoczynku,

zachowajmy należyta powagę, zastanówmy się nad przemijaniem, przywołajmy ulotne wspomnienia. Cmentarz jest miejscem, gdzie spoczywają nasi najbliżsi. Ich też należy uszanować. Dzień Zmarłych jest zachętą do zadumy, do przemyśleń o przemijającej historii, którą warto utrwalić dla potomnych. Człowiek żyje tak długo, jak długo trwa pamięć o nim.

N. pokazuje uczniom serię zdjęć z polskiego cmentarza w dniu Święta Zmarłych. Zdjęcia są opisywane. Uczniowie poznają słowa: cmentarz, grób/ mogiła, nagrobek, napis nagrobny, znicz.

2. Wiersze o Święcie Zmarłych. Uczniowie na poprzedniej lekcji otrzymali teksty wierszy. Nauczyli się ich czytać. N. według uznania dzieli teksty wierszy na fragmenty tak, by każdy uczeń przeczytał część tekstu.

Ucz. jeśli to możliwe siadają w kręgu i czytają przygotowane wiersze. Mogą one być ilustrowane zdjęciami wyświetlanymi na ekranie tablicy multimedialnej: znicze, kwiaty, napisy nagrobne, ludzie przy grobie, kamienna płyta na cmentarnym murze.

Joanna Kulmowa „W zaduszki”.

Tu jest pamięć i tutaj świeczka.

Tutaj napis i kwiat pozostanie.

Ale zmarły gdzie indziej mieszka
na wieczne odpoczywanie.

Smutek to jest mrok po zmarłych tu,
ale dla nich są wysokie jasne światy.

Zapal świeczkę.

Westchnij.

Pacierz zmów.

Odejdź pełen jasności skrzydlatej.

Danuta Gellnerowa „Dla tych, którzy odeszli”

Dla tych
którzy odeszli w nieznany świat,
płomień na wietrze
kołysze wiatr.
Dla nich tyle kwiatów
pod cmentarnym murem
i niebo jesienne
u góry

Dla nich
harcerskie warty
i chorągiewek
gromada,
i dla nich ten dzień -
Pierwszy listopada

Czesław Janczarski „Kamienna płyta”

U zbiegu ruchliwych ulic
jest płyta kamienna na murze.
Mijam ją co dzień
w drodze do szkoły.
I chociaż czasem
nie patrzę na płytę
zwalniam na chwilę krok,
pochylam głowę...

Dziś tu zatrzymam się dłużej,
położę dwa goździki:
czerwony goździk i biały...
Przeczytam napis wyryty
w kamieniu:

"Miejsce uświęcone
krwią Polaków
poległych za wolność Ojczyzny"...

Danuta Wawiłow „Znicze” [fragm.]

Kwitną zniczami
ciemne chodniki.
Jesienne kwiaty,
błędne ogniki
palą się znicze.

Dziesiątki, setki,
tysiące zniczy...
Nikt ich nie zliczy...

Przechodzą ludzie,
schylają głowy.
Wśród żółtych liści
listopadowych
palą się znicze...

Władysław Broniewski „Zaduszki”

W dniu Zaduszek,
W czas jesieni,
Odwiedzamy bliskich groby,
Zapalamy zasmuceni
Małe lampki - znak żałoby.

Światła cmentarz rozjaśniły,
Że aż luna bije w dali,
Lecz i takie są mogiły,
Gdzie nikt lampki nie zapali.

3. Wykonanie zniczy ze słoiczków i papieru kolorowego lub kolorowanie słoika farbą w sprayu.

Instrukcja

Wersja I

Potrzebne będą:

- słoik (dowolnej wielkości i dowolnego kształtu – taki z prostymi ściankami - łatwiej się okleja),
- papier śniadaniowy,
- papier dekoracyjny (papier do pakowania prezentów lub np. wycinki z gazety),
- klej (musi zasychać na przezroczysto),
- nożyczki, gazeta jako podkładka, spodeczek na klej, pędzel.

* Z papieru śniadaniowego wycinamy np. trójkąty jednakowej wielkości.

* Powierzchnię słoika smarujemy klejem.

* Oklejamy ścianki ułożonymi na przemian trójkątami, w środek pól z papieru śniadaniowego doklejamy dodatkowo mniejsze, kolorowe trójkąty albo wycinki z gazet. Całość po oklejeniu smarujemy dodatkowo klejem z odrobiną wody, aby

wszystkie warstwy dobrze się połączyły. Czekamy, aż wszystko wyschnie. Gwint słoika obwiązujemy białą lub fioletową wstążką albo sznurkiem.

Do środka tak przygotowanego słoika wkładamy świeczkę i znicz gotowy.

Wersja II

Bierzemy słoik, najlepiej z prostymi ściankami. Zakładamy na niego w przypadkowy sposób gumki-recepturki, ilość wedle uznania. Następnie całość pokrywamy równomiernie farbą w sprayu, pozwalamy mu wyschnąć dobrze przez całą noc i następnego dnia zdejmujemy gumki. Gwint obwiązujemy wstążką lub sznurkiem. Do tak przygotowanego słoika wkładamy świecę. Niech będzie grubsza, by się lepiej trzymała na dnie słoika i dłużej paliła.

Link do instrukcji i zdjęć świecznika:

<http://designyourlife.pl/misz-masz/farba-w-sprayu-swiecznik/>

Na świeczniku można też umieścić (napisać, nakleić) napis, np.

- Wieczny odpoczynek.
- Pokój jego/ jej duszy.
- Na zawsze z Panem.
- Bóg tak chciał.
- Pokój wieczny w cichej krainie.
- Śpij Aniołku.

4. Ortografia. W oczekiwaniu na wyschnięcie ozdób na słoikach ucz. ćwiczą pisownię wyrazów z „rz”.

cmentarz, krzyż, drzewo, kalendarz, porządek, trzeba

cmentarz, drzewo, brzoza, wierzba, przyroda, wrzesień, krzyż, mistrz, trzeba,

grzeczny, grzyb, burza, kalendarz, porządek, rzecz, rzeka, talerz, skrzypce, otworzyć

Zdania:

Na ścianie w naszej klasie wisi kalendarz.

Idziemy na cmentarz zapalić znicze.

Groby są uporządkowane.

Na grobach stoją krzyże.

Wśród grobów rośnie wiele starych drzew.

Alejki cmentarza są przykryte kolorowymi liśćmi, które spadają przy każdym podmuchu wiatru. Drzewa są огоłoczone z liści, słychać szum wiatru.

Dziewczynka szeroko otworzyła drzwi.

Trzeba wierzyć we własne siły.

Gdy niebo się chmurzy, spodziewaj się burzy.

5.N. może zorganizować wyjście z uczniami na cmentarz, by dzieci zaniósł swoje znicze i zapaliły na grobach. A potem chwilą ciszy uczciły pamięć zmarłych.